

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

20 januari 2004

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN, HUISVESTING EN STEDELIJK BELEID

Interpellatie van mevrouw Ann De Martelaer tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de subsidiëring van socialehuisvestingsmaatschappijen met een lage inkomenscoëfficiënt
Met redenen omklede motie

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het ter beschikking stellen van tolken door plaatselijke overheden

Vraag om uitleg van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het Stedenfonds

Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid

Dinsdag 20 januari 2004

VOORZITTER : De heer Jan Penris

– *De interpellatie wordt gehouden om 13.32 uur.*

Interpellatie van mevrouw Ann De Martelaer tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de subsidiëring van socialehuisvestingsmaatschappijen met een lage inkomenscoëfficiënt

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw De Martelaer tot de heer Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de subsidiëring van socialehuisvestingsmaatschappijen met een lage inkomenscoëfficiënt.

Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Mevrouw Ann De Martelaer : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik schets even de voorgeschiedenis van deze problematiek. In het Vlaams regeerakkoord 1999-2004 is sprake van de oprichting van een solidariteitsfonds tussen de socialehuisvestingsmaatschappijen. Daarbij zou het verplichte budgettaire evenwicht per huisvestingsmaatschappij worden opgeheven. In de loop van deze legislatuur zag men van deze mogelijkheid af. Zo werd in de begroting van 2003 voor het eerst een budget ingeschreven om grootstedelijke maatschappijen te ondersteunen in hun uitbatingstekorten omwille van hun toenemende lasten en dalende huurinkomsten. Aanvankelijk ging dit enkel over Antwerpen en Gent. Later volgde een uitbreiding waarvoor objectief meetbare parameters zouden worden opgemaakt.

In het besluit van de Vlaamse regering van 23 mei 2003 werd een eerste schijf van 6.150.000 euro verdeeld over 29 SHM's, naar rato van het aantal sociale woningen dat elke SHM op 31 december 2002 verhuurde. Bij de toewijzing van deze subsidies werd rekening gehouden met twee criteria inzake verhuring. Ten eerste moest de gemiddelde IC,

vastgesteld op 31 december 2002, lager of gelijk zijn aan 0,90. Ten tweede moest het patrimonium uit minimum 500 sociale woningen bestaan. In deze fase kwamen daarvoor 29 SHM's in aanmerking.

In een tweede fase werd de resterende subsidie van 4.850.000 euro afhankelijk gemaakt van elementen van goed beheer, criteria opgesteld door de VHM. Deze criteria waren de wijze van aanpak van huurachterstallen, de investeringsactiviteiten, het in de hand houden van beheerskosten en tot slot de financiële toestand en de toepassing van de geldende huurregelgeving. In deze fase werden nog 28 van de eerder 29 SHM's gesubsidieerd. Ik veronderstel dat de VHM voldoende knowhow heeft om zich over deze criteria uit te spreken. Als voogdijminister draagt u natuurlijk de eindverantwoordelijkheid.

Er bestaat nu geen discussie meer over de vraag of een financiële ondersteuning van de SHM's noodzakelijk is. Ik heb echter wel vragen over de zogenaamde objectieve basis waarop dit moet gebeuren. Dat is trouwens ook de aanleiding voor mijn interpellatie.

Wanneer we de twee fasen met elkaar vergelijken, dan stellen we vast dat enkel Sociaal Wonen in Antwerpen van de lijst is gehaald. Er zijn ook geen SHM's bijgekomen die oorspronkelijk niet waren opgenomen. Ik wil het niet zozeer hebben over wie al dan niet nog op die lijst voorkomt. Aangezien de criteria niet echt duidelijk, controleerbaar en transparant zijn, krijgt de sector echter het gevoel met een Sinterklaaspolitiek te worden geconfronteerd.

Ik heb de verschillende criteria die ik zonet heb opgesomd, onder de loep genomen. Het eerste criterium is het goed beheer en het opvolgen van de huurachterstallen. In haar dagelijkse werking maakt de SHM weinig gebruik van een eenvormige inningsprocedure van de huurachterstallen. Ze engageert zich deze procedure formeel te laten be-

De Martelaar

krachtigen door haar raad van bestuur voor uiterlijk 31 december 2003. De VHM is belast met het toezicht op deze verplichting.

Dit criterium is eigenlijk een evidentie. In het verleden zijn al initiatieven genomen om de inning-procedure bij de SHM uit te werken. Alle SHM's hebben een blauwdruk voor het goed beheer van hun patrimonium. Die blauwdruk is opgemaakt door de VHM. Op bladzijde 100 van die blauwdruk staat onder meer welke procedure ze moeten opvolgen inzake de huurachterstallen. Er staat duidelijk hoe en wanneer ze moeten optreden en wat de verschillende mogelijkheden zijn.

Omdat u dit als – overigens een oud – criterium neemt, kan men zich de vraag stellen in welke mate de VHM eerst zal controleren of de socialehuisvestingsmaatschappij voldoet aan de voorschriften die al lang gelden.

Een tweede criterium om bijkomende subsidies te krijgen, is de investeringsplicht van minimaal 50 percent van de gemiddelde peergroup. Volgens dit criterium betreft het de investeringen, de vastleggingen op het gewone investeringsprogramma, de aanvullende financiering van subsidiedossiers, de investeringen met eigen middelen of met lening van de VHM en deze omvatten zowel verwerving, nieuwbouw, renovatie, vervangingsbouw en aankopen van goede woningen. Afgezien van de arbitraire 50-percentdrempel is dit criterium niet echt een probleem behalve dat de enige maatschappij die eruit is gevallen zegt dat ze heel veel heeft geïnvesteerd, niet via externe uitbestedingen maar via de sterk bemande technische ploeg waarover ze beschikt.

Een derde criterium wordt gevormd door de beheerskosten. Deze mogen niet hoger zijn dan anderhalve keer die van de gemiddelde peergroup. Er wordt een vrij uitgebreide lijst van beheerskosten in aanmerking genomen. Het gaat over kantoor- en administratiekosten, studiereizen, studiedagen en representatiekosten. In de enge interpretatie wordt geen rekening gehouden met de post 'brandstof bedrijfswagens' en bedrijfswagens in het algemeen, met de post 'groepsverzekering', de overschrijdingen van de richtlijnen van de VHM en de post 'dranken, geschenken en personeelsfeest'. Ik som dit op omdat ik twee jaar geleden in deze commissie de audits heb gehoord van de Vlaamse Gemeenschap over de problematiek die er toen bestond omtrent de VHM en de diverse maatschap-

pijen. Ik breng dit te berde omdat het een wankel feit was in het beheer van de maatschappijen dat dit buiten de algemene beheerskosten is geplaatst.

Bij dit criterium zijn de loonkosten uitgesloten. Het is een mes dat langs twee kanten kan snijden. Door het weglaten van de loonkosten kan niet worden nagegaan of een maatschappij op een rendabele manier haar personeel inzet en of maatschappijen bepaalde mensen niet te veel betalen en of bepaalde mensen niet te veel extralegale voordelen krijgen of hogere barema's. Ik refereer opnieuw aan de VHM-saga. Bepaalde maatschappijen met veel probleemgezinnen zetten dan weer veel extra personeel in om deze probleemhuurders te begeleiden.

Een ander criterium dat werd gehanteerd, is de relatie tussen de financiële toestand en de huurreglementering. Volgens dit criterium scoort de SHM goed indien zij na vaststelling van een negatief saldo van de eigen middelen bij de VHM op het einde van het jaar, gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid die het geldende huurreglement biedt om haar basishuur het jaar nadien te verhogen. Een negatieve rekening-courant bij de VHM is een momentopname, maar kan wijzen op een minder goed beheer zoals het niet tijdig aanvragen van projectsubsidies of het niet tijdig doorstorten van huuroverschotten aan de VHM. Kan het 'niet tijdig aanvragen van projectsubsidies' afgeleid worden uit een negatief saldo op 31 december? Is de omschrijving van het criterium 'kan wijzen op een minder goed beheer' geen onduidelijke, vage formulering?

Een socialehuisvestingsmaatschappij kan elk jaar haar basishuurprijs herzien want de grenzen staan duidelijk neergeschreven volgens een bepaalde vork in het socialehuurbesluit. In datzelfde socialehuurbesluit staat geen enkele wettelijke aanduiding dat als een socialehuisvestingsmaatschappij een negatief saldo heeft, die maatschappij het jaar voordien haar basishuurprijs moet herzien. Ik stel de vraag naar de wettelijkheid van dit criterium.

Ook de Inspectie van Financiën onderzoekt de objectiviteit van de gehanteerde criteria. In het besluit van de inspecteur van Financiën staat dat hij, ik citeer: '... verwijst naar de beslissing van 25 februari 2003 van de raad van bestuur van de VHM waarbij de evaluatiecriteria werden vastgesteld. Dit document ontbrak in het eerste subsidiedossier dat aan de Inspectie van Financiën werd voorgelegd en ontbreekt nog steeds in het voorliggende dossier.' Echte evaluatiecriteria heeft de Inspectie van Financiën niet gezien en we weten niet wat die zijn.

De Martelaer

Ik citeer verder : 'Bij het besluit van 23 mei 2003 kent de Vlaamse regering globaal 6,15 miljoen euro facultatieve subsidies toe aan de socialehuisvestingsmaatschappijen die voldoen aan die objectieve criteria. In haar voorafgaand advies, dat in april 2003 werd neergeschreven, wees de Inspectie van Financiën erop dat een nieuwe regeling de voorkeur genoot. Dergelijke structurele regeling werd nog niet uitgewerkt.' Dus half mei wijst de Inspecteur van Financiën de minister erop dat er objectieve evaluatiecriteria ontbreken en dat er een duidelijke structurele regelgeving nodig is voor deze verdere uitbetaling.

De inspecteur zegt verder dat er geen problemen zijn inzake de wettigheid en de regelmatigheid. Wel heeft hij een aantal opmerkingen over de doelmatigheid. Hij schrijft : 'Een van de vroegere aangehaalde doelstellingen van de verhuursubsidie was een schaalvergroting te bevorderen door kleine socialehuisvestingsmaatschappijen ertoe aan te zetten zich te hergroeperen met grote maatschappijen. Het dossier bevat geen elementen die toelaten te beoordelen of deze doelstelling werd of wordt gerealiseerd. De objectieve criteria die op basis van de dossierstukken kunnen worden nagegaan, zijn de gemiddelde inkomenscoëfficiënten van 2002 en het aantal verhuurde sociale woningen op 31 december 2002. De objectieve criteria die op basis van het dossier niet kunnen worden nagegaan, zijn de investeringsactiviteit, die groter moet zijn dan 50 percent van het gemiddelde van de peergroup, de beheerskosten tussen 1998 en 2000, die 1,5 keer het gemiddelde van de peergroup moet zijn en de relatie tussen de financiële toestand en de huurreglementering. Hiervoor ontbreken de indeling van de begunstigde in peergroups, de referentiecijfers van elke peergroup en de referentiecijfers van elke begunstigde SHM.'

De inspecteur van Financiën stelt dus wel dat budgettair alles is vastgelegd. In zijn besluit staat dan echter weer dat hij geen probleem heeft met het voorstel. Mijnheer de minister, ik begrijp dat niet goed. Als bezorgde volksvertegenwoordiger die erop toeziet hoe de regelgeving wordt vastgelegd, vind ik dat eigenaardig. Ik geloof wat de inspecteur schrijft. In zijn evaluatie staan zeer goede elementen. Zin conclusie stemt echter niet overeen met hetgeen hij voorstelt. Dat is zijn zaak. Wat ik hiermee wil aantonen, is dat het belangrijk is te weten hoe een externe persoon de regelgeving voorstelt.

Mijnheer de minister, we vinden het heel positief dat in de begroting van 2004 opnieuw 11 miljoen

euro is ingeschreven. De gehanteerde criteria zijn niet echt objectief en geven ook geen zekerheid aan socialehuisvestingsmaatschappijen om een financieel, budgettair plan op te maken. Zult u voor 2004, dus voor de uitbetaling van de ingeschreven middelen, werk maken van een duidelijke, structurele reglementering die decretaal wordt vastgelegd ?

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik sluit me aan bij de vragen van mevrouw De Martelaer. Vorige week hebben we hier een debat gevoerd over de financiële situatie van de bouwmaatschappijen. Die verbetert er niet op. Een en ander heeft natuurlijk ook te maken met de problematiek van de subsidiëring van de socialehuisvestingsmaatschappijen.

Mevrouw De Martelaer, met een aantal van uw punten ben ik het eens, met sommige andere niet. Ik ga akkoord met hetgeen de inspecteur van Financiën zegt over de criteria. Er is inderdaad een probleem inzake de objectiviteit en de toetsingsmogelijkheden. U zegt echter ook dat het onbegrijpelijk is dat de inningprocedure wordt gebruikt als criterium voor goed beheer. Ik vind dat juist wel een goed criterium. Als we bijvoorbeeld kijken naar verschillende bouwmaatschappijen die te maken hebben met dezelfde bevolkingsstructuur en werken in dezelfde grootsteden, dan zien we dat de ene erin slaagt de huurachterstallen tot 1 percent te beperken, terwijl die van de andere oplopen tot 5 of 6 percent. Als het verschil zo groot is, dan is dat het bewijs dat de aanpak verschillend is. Waarschijnlijk moet dan worden nagegaan wat de beste methode is.

Mevrouw De Martelaer, u hebt wel gelijk als u het hebt over de problematiek van de loonkosten, studiedagen, administratieve kosten. Het gaat hier ook om elementen van goed beheer. De vraag is of er werken moeten worden uitgevoerd in eigen regie of niet ? Dat is essentieel. Er zijn bouwmaatschappijen in Antwerpen met meer dan 100 personeelsleden in eigen regie. Ik betwijfel of daar efficiënt wordt gewerkt.

U had het ook over een negatieve rekening-courant. Op zichzelf heeft dat echter niets te maken met het goed beheer van een bouwmaatschappij. Er kan ook een zwaar positieve rekening-courant zijn, gekoppeld aan een sterk verloederd patrimonium. Alles moet dus in overweging worden genomen. Vorige week heb ik het voorbeeld gegeven

Decaluwe

van bepaalde bouwmaatschappijen die beschikken over riant bankrekeningen. Als men daar de voordeur hard dichttrekt, valt echter de voorgevel in. Dat is tot de dag van vandaag de realiteit.

U stelt dat een negatieve rekening-courant kan wijzen op het niet tijdig doorstorten van huuroverschotten. Omgekeerd is het echter ook mogelijk dat de subsidies van het Vlaams Gewest aan de bouwmaatschappij niet tijdig worden doorgesluisd.

Mijnheer de minister, ik heb het verslag van de inspecteur van Financiën gelezen. Hij heeft waarschijnlijk gelijk. Ik heb een andere oplossing. Zolang er geen structureel antwoord wordt geboden, via een aanpassing van het financieringsstelsel, zullen de aanvullende subsidies een druppel op een hete plaat zijn. Hoe denkt u de structurele problemen op te lossen ?

Minister Marino Keulen : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, de heer Decaluwe interpeleerde vorige week over dezelfde problematiek van de positie van onze socialehuisvestingsmaatschappijen, zij het dat hij andere aspecten belichtte. Ik herhaal wat ik toen zei. Deze regering heeft zowel voor 2003 als voor 2004 een bedrag van 11 miljoen euro in de begroting gereserveerd om die noodlijdende maatschappijen in stand en operationeel te houden. Dat is een unicum. We vinden heel snel dingen evident, maar dit is de eerste keer dat dit gebeurt.

De vraagstellers uitten bedenkingen bij de in 2003 gehanteerde criteria, en vooral dan wat betreft de subsidie toegekend in de tweede fase. Dan gaat het over een bedrag van 4.850.000 euro. Het is de eerste keer dat een dergelijke beoordeling plaatsgreep. Ik wil dus duidelijk stellen dat een evaluatie hier zeker moet en zal gebeuren. Mevrouw De Martelaer, ik ben zelf ook vragende partij terzake. Die evaluatie zal dit voorjaar gebeuren. Ik kan het immers enigszins eens zijn met een aantal bedenkingen die zowel u als de heer Decaluwe hebben gemaakt. Ik wijs er op dat de criteria in kwestie werden ontwikkeld door de sector zelf en door de VHM. Dan heb ik het over de VVH, die als koepel optreedt voor de sector. Dit goedgekeurde voorstel werd integraal door mij overgenomen en op de agenda van de Vlaamse regering gezet. U zult het verder met me eens zijn dat het bepalen van criteria en hun grenswaarden het maken van keuzes bij het selecteren van bepaalde gegevens impliceert, zeker wanneer ze voor de eerste maal worden vastgelegd. De VHM stelt hierbij dat ze een aantal voorwaarden heeft vastgelegd die aangeven of so-

ciaalhuisvestingsmaatschappijen een goed evenwicht vinden tussen hun maatschappelijke doel en een goed financieel beheer.

Bij het beoordelen van deze criteria gaat het altijd over periodes van 3 tot 5 jaar, precies om toevalligheden uit te sluiten. Als men immers een doorlichting maakt van de toestand op 31 december, dan kan er sprake zijn van projectsubsidies die laattijdig werden doorgestort of gevraagd. Als men dit bekijkt over een periode van 3 tot 5 jaar, dan zullen dit soort uitschieters worden afgezwakt. Dit moet ook de objectiviteit in grote mate ten goede komen.

Ik ga in op de respectieve criteria. Vooreerst werd van de betrokken socialehuisvestingsmaatschappijen een engagement verwacht in verband met de gevoerde invorderingsprocedure betreffende de huurachterstallen. De vraag wordt gesteld of die bestaat, hoe ze wordt toegepast, hoe het zit met aanmaningen en hoe dit verder wordt gevolgd. De VHM heeft hierbij steeds de nadruk gelegd op het concreet bestaan van een dergelijke procedure en hiermee bij de beoordeling ook rekening gehouden. Naderhand werd eveneens een formele bekrachtiging door de raad van bestuur van de socialehuisvestingsmaatschappijen gevraagd, als een soort extra verbintenis, een soort moreel engagement. Mevrouw De Martelaer, u stelt dat ik hier al over had beslist. In oktober of november hebt u me daarover een vraag gesteld. Op het einde van het jaar moet dit dus nog eens worden bekrachtigd door die raden van bestuur. De VHM was zelf vragende partij terzake, zodat de maatschappijen als het ware hiertoe gebonden zouden zijn.

Daarnaast werden er drie meetbare criteria uitgewerkt. De betrokken maatschappijen moesten voldoen aan twee van de drie criteria. Een eerste criterium was de investeringsactiviteit. Die mocht niet minder dan 50 percent bedragen van de gemiddelde investeringen in de periode 1998-2002 voor vergelijkbare socialehuisvestingsmaatschappijen. De VHM deelt deze maatschappijen in in zeven peer-groups. U kent deze terminologie, mevrouw de Martelaer. Er is sprake van grootstedelijke en stedelijke socialehuisvestingsmaatschappijen, en van grote regionale SHM's met een ruim hinterland. Er zijn de SHM's met een patrimonium groter dan 1.000 huurwoningen, SHM's met een patrimonium groter dan 400 huurwoningen en SHM's met een patrimonium kleiner dan 400 huurwoningen. Die laatste categorie is hier natuurlijk niet aan de orde. De bodemwaarde was immers 500. Nog een categorie is die van de gemengde SHM's, met zowel huur- als koopwoningen. Zoals ik al zei, werd dit

Keulen

bekeken over een periode van 5 jaar. Al wil ik niet vooruitlopen op de evaluatie, toch meen ik dat er op dit punt niet meteen problemen rijzen. Mevrouw De Martelaer, ook u had hierbij geen bedenkingen.

Het volgende criterium is dit van de beheerskosten. Die mogen niet meer dan 150 percent bedragen van het gemiddelde van de peergroup in de referentieperiode 1998-2000. Inderdaad werden door de VHM weliswaar een aantal beheerskosten in aanmerking genomen, zoals kantoor- en administratiekosten, kosten voor studiereizen en studiedagen en representatiekosten, maar niet de loonkosten. De VHM beargumenteert dat er niet noodzakelijk een verband is tussen loonkosten en efficiënt werken. Een SHM die bespaart op werknemers werkt niet noodzakelijk efficiënter dan een SHM die iemand in dienst heeft om, bijvoorbeeld, huurachterstallen op te volgen. Ik kan de beide vraagstellers volgen wanneer ze stellen dat dit criterium zeer eng werd geïnterpreteerd. Dit moet dus absoluut worden geëvalueerd. Mij lijkt het dat loonkosten wel een factor kunnen zijn, zeker in relatie tot een efficiënt beheer. Dit moet alleszins grondig worden bekeken in een evaluatie.

Het derde en laatste criterium betreft de relatie tussen de financiële toestand en de huurreglementering in de referentieperiode 1998-2000. Ook hier maakt de spreiding van de beoordeling over een periode van meer jaren dat specifieke toestanden, zoals ontvangen bedragen aan projectsubsidies, worden gerelativeerd. Ook hier moet bij de evaluatie worden onderzocht in welke mate dit criterium kan of moet worden verfijnd.

Hierbij is het van belang te kunnen vaststellen of het negatief saldo van de eigen middelen van de SHM van structurele of van incidentele aard is.

Mevrouw De Martelaer, u verwijst ook naar de bedenkingen van de Inspectie van Financiën over de objectiviteit. Ik wijs terzake op het vertrouwelijk karakter van de individuele gegevens. Dit houdt inderdaad in dat de referentiecijfers per peergroup en per SHM ontbreken. De VHM en de SHM's waren daarvoor vragende partij. Ze kiezen dat die specifieke cijfers niet aan het brede publiek worden bekendgemaakt. Ze vinden het ook vervelend dat de ene maatschappij precies zou weten hoe het financieel is gesteld met de andere maatschappij.

Wat 2004 betreft, zullen de gehanteerde criteria in de eerste plaats geëvalueerd worden, dit in samenwerking met de sector. Deze evaluatie zal plaatsvinden in het voorjaar. De bedoeling is een zo breed mogelijke consensus te bereiken en zoveel mogelijk zekerheid te geven over de te hanteren criteria voor de verdeling van de verhuursubsidies 2004.

Ik heb reeds tijdens vorige commissievergaderingen gezegd dat wat de structurele maatregelen betreft, het uniform sociaalhuurbesluit mogelijkheden biedt. Daarnaast buigt een werkgroep Structurele Maatregelen, waarvan zowel vertegenwoordigers van de sector, als van de administratie en mijn kabinet deel uitmaken, zich over deze problematiek. Het is mijn bedoeling om nog tijdens deze legislatuur een voorstel in te dienen.

De voorzitter : Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Mevrouw Ann De Martelaer : Mijnheer de minister, het is inderdaad een unicum dat er in 2003-2004 bijkomende middelen worden toegekend aan de SHM's. Iedereen is daar zeer blij mee. De vraag is alleen hoe die middelen verdeeld worden. Zo krijgt een maatschappij met een IC van 7,9 evenveel als een maatschappij met een IC van 8,9. Ik begrijp dat er eerst een evaluatie moet gebeuren vooraleer we verder kunnen gaan. Het probleem blijft echter dat de maatschappijen vandaag niet weten waar ze aan toe zijn voor de subsidies van 2004. Zult u dezelfde criteria hanteren als in 2003 ? Zult u in het voorjaar nog een voorstel indienen om dit decretaat te verankeren ? Wanneer die evaluatie tot voor of na de verkiezingen duurt of zelfs helemaal niet plaatsvindt, dan biedt dat bijzonder weinig rechtszekerheid aan de maatschappijen. Onze fractie is altijd voorstander geweest om maatschappijen huursubsidies te geven. Die wetgeving bestaat en moet dus enkel worden aangepast. Ik had graag van u gehoord dat u hiervan tijdens de komende maanden echt werk zal maken.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de minister, het lijkt me de logica zelve dat er een evaluatie plaatsvindt.

Wat de huursubsidies betreft, die kunnen het probleem op korte termijn voor een deel oplossen. Ik hoop echter dat iedereen ervan overtuigd is dat een structurele oplossing nodig is. Anders dweilen we met de kraan open.

Decaluwe

Op basis van de evaluatie zullen een aantal criteria worden bijgestuurd. Dat is logisch. Het is ook logisch dat bepaalde maatschappijen iets meer of minder of zelfs helemaal niets meer zullen hebben. De meeste bouwmaatschappijen hebben echter hun begroting voor 2004 opgemaakt. Dat is een belangrijk element voor de financiële leefbaarheid.

Het sociaal huurstelsel moest eigenlijk al lang zijn aangepast. Als dit niet gebeurt, zal dat financiële gevolgen hebben voor 2005. Ik verwijs dan vooral naar de verplichting tot verkoop van sociale huurwoningen. De ene bouwmaatschappij houdt daar rekening mee in haar begroting, de andere niet. Dat zal leiden tot enorme financiële spanningen. Ik pleit dan ook, mijnheer de minister, om hier zo snel mogelijk duidelijkheid over te bieden en daarover een goede communicatie te voeren met de VHM.

Tot slot is het ook van belang dat u niet alleen luistert naar de bouwmaatschappijen. Zij bekijken de zaak puur vanuit hun eigen situatie, en dat is normaal. De doelstelling van deze commissie en van het parlement is echter dat de sociale huurder op termijn wordt beschermd. Het mag zeker geen eenzijdig verhaal worden.

De voorzitter : Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen : In een eerste fase gaat het over de toekenning van 6.150.000 euro. Er wordt prioritair werk gemaakt van de toekenning van de bedragen aan de 29 betrokken maatschappijen. Ik wil de maatschappijen daarover niet in het ongewisse laten. Zij moeten duidelijkheid hebben zodat ze hun beheersdaden en hun werking daarop kunnen afstemmen.

Mevrouw De Martelaer, er bestaat inderdaad een wereld van verschil tussen een IC van 8,9 en een IC van 6,9. We zouden ook kunnen werken met een getrapt systeem. Nu gebeurt dat op een wiskundig bijna gelijke schaal terwijl de situatie toch kan verschillen.

De verkoop van huurwoningen levert voor de maatschappijen extra inkomsten op, zeker tijdens de eerste jaren.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door mevrouw De Martelaer werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn inge-

diend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het ter beschikking stellen van tolken door plaatselijke overheden

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Nieuwenhuysen tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het ter beschikking stellen van tolken door plaatselijke overheden.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, u kent intussen mijn bezorgdheid over het naleven van de taalwetgeving. Achter mijn vragen zit geen enkele andere motivatie.

De stad Mechelen heeft een tolkdienst opgericht die ambtenaren moet bijstaan met mondeling vertaalwerk wanneer vreemdelingen zich aanbieden bij de gemeentelijke administratie. Het zijn niet zozeer de ambtenaren dan wel de vreemdelingen die gratis worden bijgestaan. De stedelijke integratiedienst van de stad betaalt de tolken uit.

Op zich is er geen bezwaar tegen dat anderstaligen die het Nederlands niet kennen, de hulp van een tolk inroepen bij hun contact met officiële instanties, maar het initiatief moet in dat geval van henzelf of van derden uitgaan. Er zijn trouwens steden en gemeenten waar men de betrokkenen erop wijst dat ze zelf voor een tolk moeten zorgen wanneer ze contact wensen met de gemeentelijke administratie of het OCMW en geen Nederlands kennen. Dat lijkt me de correcte werkwijze. Artikel 30 van de Grondwet bepaalt dat het gebruik van de talen enkel door een wet kan worden geregeld. Behalve de taalfaciliteiten in de ons bekende gemeenten voorziet de wetgever in geen enkele uitzondering voor wat betreft het gebruik van het Nederlands

Van Nieuwenhuysen

als taal in de plaatselijke diensten in het homogeen Nederlands taalgebied. Die taalwetgeving is van openbare orde. Ik heb de indruk dat de politiek van het Mechelse stadsbestuur indruist tegen de taalwetgeving of die op zijn minst omzeilt. Als voogdijminister kunt u dit moeilijk tolereren.

Deze gang van zaken zou de Franstaligen in Vlaanderen ook wel eens op ideeën kunnen brengen. Zij zijn het rapport Nabholz-Heidegger zeker nog niet vergeten. Aan de hand van initiatieven kunnen ze misschien in het kader van het gelijkheidsbeginsel een gelijkaardige behandeling eisen buiten de faciliteitengemeenten in Vlaanderen.

Mijnheer de minister, bent u het met me eens dat dergelijke initiatieven niet kunnen? Ze gaan mijns inziens nog verder dan de gewone mededeling aan de bevolking waarvan een vertaling ter beschikking wordt gesteld van bepaalde groepen buitenlanders, zogezegd om de integratie te bevorderen. We hebben onlangs vernomen dat men in Nederland terugkomt van die werkwijze. Hier in Vlaanderen zou men intussen toch moeten weten dat het toekennen van taalfaciliteiten niets opbrengt en de integratie niet bevordert. Het kan hoogstens tegemoetkomen aan de problemen van een aantal ambtenaren.

Mijnheer de minister, bent u bereid om de beslissing van het Mechelse stadsbestuur aan te vechten? Zult u het initiatief nemen om de gemeentebesturen de reikwijdte van de taalwetgeving bij de lokale besturen te verduidelijken, want dat blijkt meer dan ooit nodig te zijn?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Ik heb er geen enkel probleem mee dat de heer Van Nieuwenhuysen zijn bezorgdheid over de taalwetgeving uit en daarop terugkomt wanneer hij de indruk heeft dat dit nodig is.

Ik heb vernomen dat de stad Mechelen inderdaad een dienstverlening heeft ingesteld waarbij tolken kunnen worden opgeroepen om in bepaalde omstandigheden de ambtenaren van de stad bij te staan in hun contacten met vreemdelingen die zich bij de stedelijke administratie aanbieden. Aangezien ik het volledige dossier niet ken, neem ik vandaag enkel een voorlopig en een veeleer algemeen principieel standpunt in.

Het initiatief, dat aansluit bij het integratiebeleid van de stad, lijkt mij niet strijdig met de taalwetgeving. Op grond van artikel 12 van het koninklijk besluit van 18 juli 1966 houdende coördinatie van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gebruikt iedere plaatselijke dienst die in het Nederlandse taalgebied is gevestigd, uitsluitend de taal van dat gebied in zijn betrekkingen met particulieren.

Voor de stad Mechelen is dat uiteraard het Nederlands. Dit betekent dat de ambtenaren van de Vlaamse gemeentelijke administraties zich uitsluitend in het Nederlands richten tot particulieren die zich bijvoorbeeld aan het loket aandienen. Dit belet niet dat de stedelijke diensten zich derwijze mogen organiseren dat ze, in het licht van het integratiebeleid, ervoor zorgen dat ze de vragen van vreemdelingen begrijpen en hen zodoende correct kunnen helpen of informeren. De vreemdeling kan zich natuurlijk ook zelf door een tolk laten bijstaan in zijn contacten met de gemeentelijke administratie. Het gaat dus om een gunst vanwege het stadsbestuur van Mechelen. Daarbij wordt wellicht uitgegaan van de redenering dat humaniteit en een degelijke vertaling van het probleem belangrijk zijn en alleen aanleiding kunnen vormen voor goed begrip. Het gaat niet over burgers met de Belgische nationaliteit.

Het spreekt echter vanzelf dat het aan het bestuur toekomt de modaliteiten en situaties te bepalen waarin het deze dienstverlening organiseert. Dit betekent dat de persoon die zich aanbiedt niet het recht heeft om, buiten de door de stad getroffen regeling, eventueel bijstand van een tolk te eisen. Het inrichten van de dienst creëert met andere woorden geen rechten ten overstaan van de vreemdeling. De vrees van de heer Van Nieuwenhuysen dat Franstaligen het gelijkheidsbeginsel zouden kunnen aangrijpen om een gelijkaardige behandeling te vragen, is dan ook niet relevant.

Aangezien ik niet over de volledige informatie beschik in verband met deze vraag, verzoek ik de gouverneur van de provincie Antwerpen om een onderzoek in te stellen. Pas daarna kan ik mij een definitief oordeel vormen over de concrete gevallen. Ik vraag immers niet alleen verslag over het tolken, maar ook over het kwantum van de problemen en over de wijze van invulling.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord, maar we zijn het niet eens met elkaar. U beroept zich op het feit dat het over buitenlanders en niet over Franstalige Belgen gaat om te verantwoorden dat in bepaalde omstandigheden voor een vertaling kan worden gezorgd. De taalwetgeving voorziet echter niet in uitzonderingen. We verschillen dus van mening, want volgens mij kan het tolken helemaal niet, volgens u kan het in bepaalde gevallen wel.

U bent er bovendien vrij gerust in dat de Franstaligen geen misbruik zullen maken van de situatie. Ik stel echter vast dat de Franstaligen dergelijke zaken nogal makkelijk aangrijpen om bij een of andere instantie aan te kloppen. We kennen het voorbeeld van de Raad van Europa. Niets garandeert mij in dit geval dat bijvoorbeeld de Raad van Europa niet zal verwijzen naar de faciliteiten die andere anderstaligen van bepaalde Vlaamse gemeentebesturen wel krijgen. U kunt me dus niet geruststellen.

Ik noteer dat u een onderzoek vraagt aan de gouverneur. Dat is goed, want het is niet helemaal duidelijk of de tolken alleen ter beschikking worden gesteld van buitenlanders die pas aankomen of ook van allochtone inwoners die hier al geruime tijd wonen. Ik hoop dan ook dat de gouverneur de zaak grondig zal onderzoeken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het Stedenfonds

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Vaerenbergh tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het Stedenfonds.

De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, we reageerden heel enthousiast toen we het ontwerp van decreet over de verdeling van het Gemeentefonds ontvingen. De verhoging van het Gemeentefonds

was immers niet alleen substantieel, er was zelfs sprake van meer middelen dan oorspronkelijk voorzien. Uiteindelijk heeft de regering de zaak een beetje teruggeschroefd en sprak ze over een aanvulling.

Mijnheer de minister, u wist heel goed waarover het ging. In het verleden was er in verhouding tot de stijging van de lokale besturen, altijd een percentage wijze verlaging van het Gemeentefonds. Nu is die weg. De oorspronkelijk grotere groei die u zelf had voorzien in het eerste voorontwerp van decreet, werd gedeeltelijk teruggeschroefd. Er is dus nog steeds sprake van een groei.

Ik ben een inwoner van een kleine gemeente. Ik hoor steeds opnieuw twee dingen. Aan de ene kant wordt altijd gevraagd om ervoor te zorgen dat de steden opnieuw leefbaar worden. Aan de andere kant wordt ook altijd beweerd dat Vlaanderen één grote stad is. Kleine gemeenten die deelnemen aan het Gemeentefonds, worden echter minder goed bedeed dan de grotere steden.

Toen we in de commissie voor Financiën de daling van het Gemeentefonds bespraken, hebben we geprotesteerd.

Ik vond de heisa over die lichte daling overtrokken. Ik vond het verwonderlijk dat de Vlaamse regering die vermindering toepaste, terwijl ze bij andere zaken die ook in de belangstelling stonden, wel onmiddellijk met geld over de brug kon komen. Ik vond dat de Vlaamse regering niet in het Gemeentefonds had mogen snoeien.

Op een vergadering van de VVSG vernam ik onlangs dat het Stedenfonds zou verkleind worden. De bedoeling van mijn vraag is de Vlaamse regering te vragen op te houden met te morrelen aan het Stedenfonds en het Gemeentefonds. Ik vraag dat men de normale groei, die decretaal is vastgelegd, zou respecteren. Ik vraag ook aandacht voor de kreet van de kleine gemeenten die bijdragen in de welstand en de groei van de grote steden en gemeenten. Ik hoor altijd klagen dat de steden zoveel zorg moeten dragen voor alle omwonenden van de grote steden, maar ze vergeten dat we een substantieel deel van onze inkomsten mede afdragen voor de grootsteden langs het Gemeentefonds.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Uw vraag komt op een gouden moment, mijnheer Van Vaerenbergh, nu ik vandaag lees over nieuwe initiatieven om aan

Van Grembergen

de grootsteden nog meer middelen toe te kennen en waarbij in niet mis te verstane woorden wordt gezegd dat die moeten worden afgenomen van de kleinere steden en gemeenten. In even niet mis te verstane woorden wordt gezegd dat aan het stedenbeleid te weinig aandacht is besteed terwijl iedereen weet dat in deze laatste bestuursperiode zeer veel middelen naar de steden zijn gegaan en dat zowel het Stedenfonds als het Stadsvernieuwingfonds belangrijke bijkomende instrumenten zijn om de steden, ook de grootsteden, hun verantwoordelijkheid te laten opnemen.

Bovendien merk ik met enige hilariteit dat één van de voorzitters van de VVSG mede-initiatiefnemer is om aan de twee grootsteden extra geld te geven. Ik kan me niet voorstellen dat dit een standpunt van de VVSG zou zijn, tenzij de vele bijkomende middelen voor de steden en gemeenten ergens anders zouden moeten worden gevonden. Het was een belangrijke keuze van de huidige Vlaamse regering, ook van mijn voorganger, om een Gemeentefonds decretaal vast te leggen, dat enige stabiliteit biedt aan de gemeenten, hoewel het parlement op gelijk welk ogenblik zou kunnen beslissen om dit te veranderen. Decreet is aan de gemeenten in elk geval enig perspectief geboden aangaande hun financiën en de middelen die ze uit de Vlaamse begroting krijgen. Er werden groeiparameters aan gekoppeld. Men kan dus niet zeggen dat tijdens deze legislatuur aan de problemen van de steden en gemeenten onachtzaam is voorbijgegaan.

We moeten er steeds bijzeggen dat de federale overheid in belangrijke mate onze steden en gemeenten in de problemen heeft gebracht. Ik geef enkele voorbeelden. De belastingvermindering die federaal werd toegestaan en waarvoor iedereen staat te juichen, wat ik begrijpelijk vind, heeft ook gevolgen voor de gemeentelijke financiën. De Elia-situatie die voor 2003 niet correct is ingevuld ondanks de afspraken, heeft gevolgen voor de gemeentefinanciën. Net zoals de rijkswachters die zijn overgegaan naar de gemeentelijke politiezones het recht hebben om met brugpensioenen te gaan, vragen nu mensen van de gemeentelijke politie dat ook voor hen brugpensioenen mogelijk zou zijn. Dat zijn allemaal federale afspraken met repercussies op de gemeentelijke financiën.

Ik blijf echter zeggen dat binnen de beschikbare middelen deze regering belangrijke inspanningen heeft gedaan om de gemeentelijke financiën te helpen. Wij hebben in de regeling van het Gemeentefonds parameters ingebracht die, bijvoorbeeld, de

zeer landelijke gemeenten moesten helpen omdat die totaal aan het verpauperen waren, en we hebben aan de steden belangrijke middelen toegekend. Wel is het waar dat de kring van ietwat rijkere gemeenten die rond de steden liggen, niet is meegegroeid, maar integendeel, op een zelfde peil blijft. Tot hier mijn inleiding op het antwoord.

In 2003 werd het Stedenfonds voor de eerste keer aangewend. Het vastleggingskrediet 2003 bestond uit het gedeelte boven de waarborg van het Sociaal Impulsfonds 2002, aangepast met het decretaal ingeschreven evolutiepercentage. Op 20 juni 2003 keurde de Vlaamse regering de verdeling van de trekkingsrechten 2003 goed.

Op het SIF+-gedeelte 2002 werd een groeipad van 4,67 percent toegepast, namelijk 2,67 percent inflatie en 2 percent geraamde reële groei van het BNI. Het totale bedrag bedroeg 100,607 miljoen euro. Van dit bedrag werd eerst 10 percent voorafgenomen voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie en daarna 700.000 euro voor vorming en communicatie. Het resterende bedrag van 89.846.300 euro werd volgens de vastgestelde verdeelsleutel en het gewaarborgde trekkingsrecht onder de steden verdeeld.

Voor de berekening van het vastleggingskrediet 2004 zijn we vertrokken van het basisbedrag 2003, zijnde 100,607 miljoen euro. Daarop hebben we een groeipad van 3,86 percent toegepast, namelijk 1,76 percent inflatie en 2,1 percent geraamde reële groei van het BNI. Dit geeft een totaal bedrag van 104.490.430 euro. Bij de begrotingsbesprekingen werd afgesproken dit bedrag af te ronden en in totaal 104,507 miljoen euro voor het Stedenfonds te voorzien, opgesplitst in 103.807.000 euro op basisallocatie 43.01 en 700.000 euro op basisallocatie 12.05 voor vorming en communicatie. Dit betekent dat we niet 3,86 percent maar zelfs 3,88 percent groei hebben.

Volgens de berekeningen van de VVSG zou 104,890 miljoen euro nodig zijn op basisallocatie 43.01 in plaats van de vooropgestelde 103,807 miljoen euro. Haar opmerking slaat niet direct op het al dan niet toepassen van het decretaal voorziene groeipad maar wel op het trekkingsrecht voor 2003 dat als basis diende voor de berekening van 2004.

Bij het voorleggen van het besluit ter verdeling van de trekkingsrechten merkte de Inspectie van Financiën op dat de gehanteerde reële groei van het BNI voor 2003 niet 2 percent maar 2,4 percent bedroeg. Dat betekent een verschil van 384.470 euro. De 2 percent die door ons werd gehanteerd, was

Van Grembergen

gebaseerd op de geraamde reële groei van het BNI op het ogenblik van de begrotingsopmaak. De raming werd dus opgetrokken tot 2,4 percent. Daarna is er opnieuw een herberekening gemaakt, waarbij we weer uitkwamen op de oorspronkelijke 2 percent, zoals gehanteerd in de berekening.

De trekkingsrechten voor 2003 werden dan ook berekend zonder rekening te houden met de verschillende in aanmerking komende percentages van het BNI, maar wel op de juiste wijze. Wat de reële trekkingsrechten voor de steden betreft, is wel degelijk in 2004 het vooropgestelde groeipad van 3,86 percent gehanteerd. Ik zal de berekeningsformules aan de leden van de commissie ter beschikking stellen.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Deze vraag heeft me de gelegenheid gegeven om de problematiek van de kleine gemeenten aan te halen.

Ik vind dat men moet blijven protesteren tegen een aantal maatregelen, waarvan u terecht onderlijnt dat ze door de federale overheid werden genomen, die een zeer grote repercussie hebben op de lokale financiën. Bovendien moeten we er waakzaam voor blijven dat in de mate van het mogelijke alles wat door de Vlaamse regering ten voordele van de

gemeenten wordt gedaan, zou kunnen worden gehandhaafd. Dat is trouwens één van de redenen waarom ik aan een aantal andere ministers heb gevraagd of ze in overleg zouden treden met de federale overheid omdat wij de negatieve weerslag ondervinden van bepaalde federale maatregelen. Ze maken het ons moeilijk een lokaal bestuur op een gezonde manier te structureren. Dat is één van onze hoofdproblemen.

Ik hoop dat de Vlaamse regering de inspanningen die ze levert voor de lokale besturen, zal voortzetten en dat ze zal nadenken over het feit dat een aantal kleine entiteiten met enkele levensgrote problemen blijven zitten, ondanks de goede hervormingen die zijn gebeurd. We zullen daaraan in de toekomst verbeteringen moeten aanbrengen. Ik herinner me nog altijd dat voormalig minister van Binnenlandse Aangelegenheden Van den Bossche, wanneer hij het Gemeentefonds liet goedkeuren, zei dat Antwerpen over 18 jaar uit de problemen zou zijn. Ik stel vast dat de problemen daar op dit ogenblik nog even groot zijn, en dat de lokale entiteiten eveneens met problemen blijven kampen terwijl ze ook met nieuwe uitdagingen worden geconfronteerd. Ook daarvoor moet er oog zijn.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 14.36 uur.*
